

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EHS) č. 404/93, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 247/2006, pokud jde o odvětví banánů

KOM(2006) 489 v konečném znění – 2006/0173 (CNS)

(2006/C 325/11)

Dne 26. října 2006 se Evropský hospodářský a sociální výbor v souladu s čl. 29 odst. 2 Jednacího řádu rozhodl vypracovat stanovisko k věci výše uvedené.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 8. listopadu 2006. Zpravodajem byl pan ESPUNY MOYANO.

Na 431. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 13. a 14. prosince 2006 (jednání ze dne 13. prosince 2006), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 134 hlasy pro, 6 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

předloží Komise do 31. prosince 2009 zvláštní zprávu, která bude popřípadě zahrnovat nezbytné návrhy.

1.1 Výbor uznává nezbytnost reformy současného systému podpor pěstitelům banánů v rámci Společenství a vítá v tomto smyslu návrh Komise. Soudí však, že je ještě příliš brzy na to, aby bylo možno odhadnout, jaký dopad na příjmy producentů bude mít nový dovozní režim s jednotným celním tarifem, který vstoupí v platnost k 1. lednu 2006 a který tento návrh nebere odpovídajícím způsobem v úvahu.

1.4 Výbor navrhuje pozměnit článek 30 nařízení 247/2006 vložením následujícího odstavce:

„Evropská komise může členským státům povolit, aby do programů podpory zahrnuly zvláštní systém záloh producentům banánů.“

1.2 Výbor navrhuje, aby byly do 5. bodu odůvodnění návrhu uvedeny tyto změny:

„Hlava III nařízení Rady (ES) č. 247/2006 ze dne 30. ledna 2006, kterým se stanoví zvláštní opatření v oblasti zemědělství ve prospěch nejvzdálenějších regionů Unie, stanoví, že program Společenství na podporu nejvzdálenějších regionů zahrnuje specifická opatření na pomoc místní zemědělské produkci. Nařízení stanoví, že přezkum má být proveden do 31. prosince 2009. Pokud se vyskytnou zásadní hospodářské změny ovlivňující životní podmínky v nejvzdálenějších regionech, předloží Komise zprávu dříve. Aby však byla zohledněna specifická situace producentů banánů v rámci Společenství, předloží Komise před vypršením stanovené lhůty zvláštní zprávu, pokud dojde k významnému zhoršení příjmů těchto producentů následkem změn dovozního režimu. Tento nástroj se jeví jako nejvhodnější na podporu produkce banánů ve všech dotčených regionech, protože poskytuje flexibilitu a decentralizaci mechanismů podpory produkce banánů. Možnost zahrnout podporu banánů do těchto programů podpory by měla posílit soudržnost strategií pro podporu zemědělské produkce v těchto regionech.“

1.3 Výbor navrhuje, aby se do článku 3, bodu 2 vložil nový odstavec 3a článku 28 nařízení (EHS) č. 247/2006:

„V případě významného zhoršení hospodářských podmínek producentů banánů následkem změny dovozního režimu

2. Obecné poznámky

2.1 Jelikož je odvětví banánů velmi specifické, bylo předmětem zvláštní společné organizace trhu. Specifičnost odvětví banánů spočívá hlavně v tom, že hlavní část produkce Společenství se pěstuje v nejvzdálenějších regionech, které, jak je uznáno v čl. 299 odst. 2 Smlouvy, trpí specifickými nevýhodami, a v tom, že tato produkce zásobuje pouze 16 % trhu Společenství a že světový trh banánů je prakticky oligopol vzhledem k tomu, že prodej na trhu je kontrolován pěti velkými společnostmi.

2.2 Tento návrh Evropské komise, který byl přijat po rozsáhlém procesu externí i interní konzultace, znamená radikální změnu současného systému podpory pro odvětví banánů pěstovaných ve Společenství. Současný systém interní pomoci, který se zakládá na principu vyrovnávacích podpor, jejichž výše se každoročně mění v závislosti na cenách banánů, bude nahrazen podporou rozdělenou do národních obálek, což je pomoc, která bude pro nejvzdálenější oblasti zahrnuta do jednotlivých programů POSEI a pro ostatní oblasti produkce Společenství bude začleněna do systému jednotných plateb.

2.3 Tento návrh přináší reformu tří nařízení Společenství.

2.3.1 Nařízení 404/93, které se týká společné organizace trhu v odvětví banánů. Ruší se hlava II (organizace producentů a mechanismy dosahování vzájemné shody), hlava III (režim vyrovnávacích podpor, operačních programů a prémie na klučení) a některé články hlav IV a V, které následkem nahrazení systému celních kvót režimem čistě tarifním již nevyhovují. Jsou pozměněny některé články hlavy V: řídicí výbor pro banány je zrušen (odkazy na tento výbor je nutno chápat jako odkaz na řídicí výbor pro čerstvé ovoce a zeleninu) a ruší se ustanovení o povinnosti předkládat výroční zprávu v souladu s nařízením 404/93.

2.3.2 Nařízení 1782/2003, které se týká reformy Společné zemědělské politiky 2003. Jsou pozměněny články týkající se zavádění banánů nevyrostlých v nejbližších regionech do systému jednotných plateb. V souvislosti s tím byly zvýšeny vnitrostátní stropy pro Řecko (+1,1 mil. eur), Portugalsko (+ 0,1 mil. eur) a Kypr (+ 3,4 mil. eur). Tyto členské státy stanoví referenční částky a množství hektarů, na něž může být podpora poskytnuta podle režimu jednotné platby na základě reprezentativního období mezi lety 2000 a 2005.

2.3.3 Nařízení 247/2006, které se týká zemědělských programů POSEI. Finanční dotace programů POSEI byla zvýšena o 278,8 mil. eur; POSEICAN o 141,1 mil. eur; POSEIDOM o 129,1 mil. eur a POSEIMA o 8,6 mil. eur.

2.4 Výbor soudí, že tím, že společná organizace trhu s banány prakticky ztrácí svoji náplň a finanční podpora pro tuto plodinu se převádí do celkového rozpočtu programů POSEI, aniž by byla vytvořena specifická kapitola pro banány, návrh na přezkum v určité míře předpokládá, že Komise ztratí zodpovědnost za produkci banánů v rámci Společenství.

2.5 Výbor oceňuje, že Komise navrhla systém pevných rozpočtových obálek podle zemí, ale obává se, že celkový rozpočet, který z toho vyplyne, nebude postačovat v případě podstatného zhoršení cen v rámci EU následkem významné liberalizace trhu, kterou by způsobil nový dovozní režim, a jejího vývoje předvídatelného z důvodu probíhajících mezinárodních obchodních vyjednávání.

3. Zvláštní poznámky

3.1 Komise by měla nalézt alternativní řešení, které by umožnilo zachovat rámec Společenství organizací producentů banánů. Evropská produkce banánů je ve skutečnosti velmi roztroušená vzhledem k tomu, že se většinou jedná o malé producenty, kteří musí prodat své ovoce na trhu charakterizovaném silnou konkurencí, což vyžaduje velkou koncentraci nabídky. Výbor soudí, že rámec Společenství organizací producentů by mohl být zachován tím, že by se ponechalo několik ustanovení hlavy II nařízení (ES) č. 404/93, obzvláště články 5, 8 a 9.

3.2 Banány jsou velmi intenzivní kultura, jejíž pěstování vyžaduje celoroční péči a to znamená neustálé výdaje, hlavně v důsledku pracovní síly a zavlažování. Z tohoto důvodu by se měl ponechat systém záloh stanovený v současném režimu.

3.3 Návrh Komise by měl být přesnější ohledně obsahu zprávy, která bude sloužit jako základ pro přijetí odpovídajících opatření v případě ztráty příjmů zemědělců způsobených novým dovozním režimem.

V Bruselu dne 13. prosince 2006.

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS